

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“ „4.50“
za četrt leta „1.50“ „2.25“

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbo brez priložene naročnine se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se računajo po 8 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prešema upravnštvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

„V edinost je moja.“

Okoličani in volitve v mestni svet.

II.

Vsak državljani ima pravico in dolžnost voliti; v tej njegovej pravici je popolnoma nezavisen in posluhuje se je povsod brez obzira na druge narodnosti. Tržaški okoličan je pa tudi tu izjema. Zasepljenost njegova preseza čestokrat vse meje; vendar bi se dalo i temu v okom priti. Skrbno, neutrudljivo delovanje rodoljubov premaga vse, kar se je pokazalo osobito pri zadnjih volitvah v državni zbor. Delovanje nasprotnih, plačanih agitatorjev bilo je skrajno nesramno; plačali so se posamezni glasovi, pretilo se je, hujskalo in obečalo zasluzka i dr. Vrh svega tega se je postavilo na noge izdatno število okoličanskih renegatov, kateri so zamenili ob času dotičnih cikorijskih zborov kratke hlače z dolgimi ter oblekli frak in paradirali z belo kravato in z belimi rokavicami!

Kljubu temu nezasišanemu delovanju naših nasprotnikov, zmagal pa je naš državni poslanec g. Ivan Nabergoj z ogromno večino glasov! Okoličani so pokazali tedaj svoje lice v pravem narodnem svitu! Enake zmage, enake narodne zavesti ob času volitev ni pričakovati menda celo med politično zrelim narodom. Narodni veljaki in rodoljubi naši so takrat pač želeli in upali da zmaga naš kandidat, ali tako sijajne zmage se ni nikdo nadejal.

Delovali so takrat na vse kriptje naši nasprotniki, a delovali so izvrstno tudi naši rodoljubi.

K tej zmagi so tudi mnogo pripomogli tedanji okoličanski pevski zbori in vrlo svetoivansko pevsko društvo „Zora“.

Okoličani se dajo vendar še prepričati, a treba je k temu krepkega delovanja domačih rodoljubov, da porazijo nasprotno agitatorje. Okoličanom je treba pač skrbno omenjati, da so sinovi velikanskega slo-

vanskega naroda, ako bi Slovanov ne bilo, ne bilo bi tudi naše Avstrije in mi ječali bi pod italijanskim jarmom, kakor 60.000 pod Italijo spadajočih Slovencev. Povedati treba okoličanom, da so Slovani imeniten, mogočen narod, znan posebno zaradi svoje gostoljubnosti.

Tu v Trstu se žalibog naš rod tepta in to od strani domačih renegatov samih in po sem privandranih tujcih. Kjer se dva naroda dotikata, navadno je povsod enako, izvzemši morda le svobodno Švico kjer žive Francozi, Nemci in Italijani skupno kakor bratje. Tržaški Italijani so pa večinoma „bastardi“, njih družine obstoje iz kranjskih mater in furlanskih očetov ali narobe, dotični otroci so pa največji nasprotniki našega naroda! — Zaničevanje našega naroda pa slabo vpliva na okoličane; sramujejo se radi tega lastnega rodu, in jezika! Tem zaslepljenim ljudem je pač vredno dokazati, da vživa naš narod spoštovanje celo pri „pravih Italijanih!“ Pisec teh vrstic se je o tem osobno prepričal in to pri Italijanih čistejši krvi nego so tržaški bastardi. — Evo Vam dokaza: Bila nas je družba prijateljev vojakov raznih slovanskih plemen, v neke gostilni v malem južnotirolskem mestu, ob italijanskej meji. Sedeli smo krog dolge mize ter se pogovarjali v slovenskem, hrvatskem in českim jeziku; nedaleč od nas pri drugej mizi pa je sedela družba domačih gospodov, koji so nas radovedno poslušali. J eden gospod iz imenovane družbe pa vstane približa se k našej mizi ter nas vpraša, od kje li smo, ker govorimo tudi slovansko? Odgovorimo mu (kar nas je bilo jugoslovanov), da smo iz Trsta, Gorice, Dalmacije. — „Bil sem uže v imenovanih krajih,“ pravi gospod na to — „tam je ljudstvo večinoma slovansko, tam govore slovanski in italijanski.“ Dalje je rekel, da so tamošnji Slovani dobri pošteti ljudje — mnogo sveta je uže pre-

hodil — ali enacih dobrih ljudi ni še nikjer videl! Rekel je tudi, da se je priučil nekoliko slovanske govori ter začel peti neko narodno pesen, katera se poje navadno v hrvatskem Primorju. Mej drugim je rekel tudi, da je bil i med Slovaki ter da sta si slovaški in „jugoslovanski jezik“ jako podobna. — Ko je ta končal, vstane drugi gospod od imenovane mize — visoke postave s staro uže osivelo brado, odkrije se ter prične govoriti: „Vsa slava in čast Slovanom — tudi meni so znane južgoslovanske dežele; nikjer nesem videl boljših ljudi, in ko o tem rodu govorim vsakokrat se odkrijem!“ — Presenetilo nas je enako menenje izusteno po pravem Italijanu.

Te besede naj bi prevdarili naši domači renegati in dvomljivci in se po njih ravnali.

Mi smo pač vedno le pravi Tržačani, dobri Avstrijci in taki tudi ostanemo! Če bi se morje krog Trsta posušilo, odšla bi cela tolpa Furlanov, bogatih trgovcev in družih tujcev; okoličan bi pa vedno ostal na svojej stari, domači, tržaški rodni zemlji. — Okoličanski volilci naj imajo pred očmi te besede ob prihodnjih volitvah in se po njih ravnajo; če je le še kaj zavednosti med našimi volilci, zmagati mora vsih 6 kandidatov našega političnega društva „Edinost!“ — Na nekoje okoličanske veljake slabo vpliva znani kompromis v mestu; nekateri pravijo, da se bodo ravnali po izidu mestnih volitev; če si pridobijo konservativci svojih sedežev bodo glasovali za konservativce, če bode pa zmaga na strani „rudečih“ — voliti hočejo i v okolici „še bolj rudeče!“ Enakim okoličanskim veljakom, ki si to morda narobe tolmačijo — priporočamo da volijo jednoglasno kandidate „Edinosti“, da svetu pokažemo, da smo vedno prvi nositelji avstrijske ideje!

„X.“

Deželni zbori.

Istrski.

(7. seja dne 26. oktobra.)

Tajnik Vergottini pročita zapisnik zadnje seje ki se odobri brez ugovora. Predsednik poroča, da so mu došla razna poročila in prošnje. Predlog dr. Laginje in drugov za zbrisanje enega dela ezonera se odda finančnemu odseku.

Predsednik javlja, da mu je poslanec Volarić v predsedniški sobi pokazal papir (carta) rekoč, da je to interpelacija na vlado glede volitev v zunanjih občinah političnega okraja Lošinj. On ni hotel sprejeti ta papir, ker je bil napisan samo hrvatski brez italijanskega prevoda. On ni dolžan sprejeti interpelacij, katere ne razumi (g. predsednik je modro zamolčal, da je bil v istem poslu pri njemu tudi poslanec Mandić ter da ni hotel sprejeti niti njegove „carte“, ker je tudi ta bila „popisana“ hrvatski).

Poslanec Volarić dobivši besedo spregovori hrvatski:

Javljam visokomu saboru, da sam bio prije sjednice kod g. predsjednika sa interpelacijom — kako to sabsorski pravilnik propisuje — no g. predsjednik nehtjede hrvatske interpelacije na visoku c. kr. vlado primiti bez talijanskoga prevoda. Prosvjedujem odlučno proti takovomu postupanju g. predsjednika, koji mora primiti na temelju državnih zakona i po izjavi samog vladinog zastupnika, učinjenoj u prošlogodišnjem zasjedanju istarskoga sabora. Držim, da je taj korak g. predsjednika nezakonit, te da će manjina tražiti drugdje lieka proti takovoj samovolji i gaženju naravnih i pisanih zakona.

(Ko je poslanec Volarić začel govoriti, nastane na galeriji veliko ropotanje, sikanje in hrup. Na vse to je predsednik molčal in samo mahal z roko, da pomiri razsajalce. Ko so pa poslanci majšine začeli odobravati g. Volarića in je nekdo na galeriji zakričal: Živio, opomni predsed-

nečenje, da ima narodna plesnoba jako velik „misellimu“, kar bi se morda lahko reklo n o g e. Da, prav noge so te narodne plesnobe, noge. Res, daleč smo že prišli. Dandanes narodna plesnoba pije vino, redi si vamp, hodi ali bolje koraca po svetu in dela zgago.

Že vidim, kako se kdo č. bralcev učeno muza, rekoč: „A-a-a, to je pa kostna plesnoba!“ Dragi prijatelj, kostna ali ne-kostna, v našem narodu je mnogo plesnobe, in ako je kje tudi kak plesnjiv človek, vedi, da nijednemu jaz nisem bil — kum, zato mi tudi ni znano. Če bi prav bila kostna, bil bi tukaj, kakor pravi Nemec: „Kreuz und Chrisam verloren“. Plesnoba se najraje prijemlje starih stvari in starih reči. No, vsaka stvar je bila nekda nova. Tudi ljudje, ki so zdaj stari, bili so nekda mladi in novi. Da se je mnogokaterega že sedaj prijel plesnoba, temu je pač kriva prevelika vraga. A zastran tega so bili tudi ti nekda navdušeni ali vsaj napol navdušeni narodnjaki. Nekje so mi pravili, da je bil nekdo o svojem času tako navdušen, da je hotel biti ob jednom „Turnar“ in — „Sokol“. Tedaj se njegove polti gotovo ni še prijemala plesnoba, pač pa možganov. Toda vrnimo se k pravi narodni plesnobi. Ta se prijemlje

PODLISTEK.

Slike s pota.

IX.

Kakor sem se bil z veseljem napotil v „pisani“ svet, da opravi svojo dolžnost, „kar morem“ — kar vleva mi stan, skrbe uže drugi — vendar se me ta humor ni držal na vsem potu. Reči moram, gospod urednik, mej nama, da sem se vrnil s potovanja popolnoma slabe volje, ergo tudi brez humora. Kje me je ta prijatelj popustil, nevem. Če bi bil vrnivši se s pota takoj pisal te-le vrstice, priznati moram, da bi bil več kot jedenkrat prav resno zahudil. — Kranjci radi kolnemo, a tudi molimo radi — da je na ti revni naši slovanski zemlji, ki mora biti po najnovejšem receptu tudi za Nemce in Lahe, da je na ti zemlji toliko plesnobe. Izrek Gladstonov ali a la Gladston: Slovenija Slovincem mora se popraviti: Slovenija Nemcem, Lahom in Slovincem, sicer nam poreko, da slepimo sami sebe. Da ne zaidem!

Danes je mojih slik „finale“ in za konec mislim jedno ali dve reči o narodni plesnobi. Pred vsem pa moram omeniti, da je bila moja letošnja misija dokaj slaba. Hotel sem č. bralcem pokazati, kakšen

upliv ima to, če denejo ali kakor rekajo v nas, če denem jaz koga v časnike. Ta zadača se mi je jako slabo sponesla. Kakor sem uže prej, tožiti moram tudi danes, da ni možno vsem ustreči. Če se trudiš zadovoljiti možake, zameriš se njihovim lepšim in slabejšim polovicam; če misliš ustreči fantom, zameriš se dekletom. S politično barvo je pa šele pravi križ. Pri nas na deželi se politika še mnogo hitreje menjuje kot v Franciji ministerstva. Javno glasilo so pa povsod — ne vem: ofizijozno ali neofizijozno — stare babe; včasih jim pa tudi kak brezzobi dedec ni v sramoto. To pa je sekta, kakor veste, na kojoj imam jaz prav tako piko kot na mešetarje. Stritar je menda tudi takih misli, pojoč:

„Oh, kaj so si prizadejale

Jezične starke redkih zob,

Da so ti toliko nabrale

Pogreškov svojih in grdob“.

Na Razdrtem pod sivim Nanosom so hudomušni fantje te vrstice spremenili tako, da rekajo na mestu „jezične starke“ — jezični starci. Oni že vedo zakaj; jaz bi tudi vedel, ko bi se bil le kaj več mudil mej njimi, zvedel bi bil tudi, da „ruske himne“ nikdo ne zna, vendar je je žandarmerijska eskorta tirala k preiskavi v Postojino. Toda o tem punctum in pa jezik

za zobe, sicer se še jaz vpletem v že tako zamotno afëro.

Začeti mi je torej s plesnobo.

Vem, da jo že vsakdo več ali manj pozna, vendar se usiljujem, da jo še nekoliko opišem. Plesnoba so male glivice in glive, ki rasto posebno radi po vlažnih krajih. Če je kraj od vode vlažen, že rasto, če je pa od vina, rasto še raje. Za to jih vidimo v vinskih kletih in pri velikih vinskih posodah izredno mnogo. Človek bi skoro mislil, da so te glivice vinski bratci, kojim je Bog polu sod ali bolje: polu trehuh, če ne bi ti posodi bolje pristojalo nazivalo: v a m p. Torej v vinskih krajih je znatno več plesnobe kot v nevinskih. Da bi se pa kljub temu tudi na Pivki, da, celo pod Nanosom, a o ti plesnobi bi morda katero preveč povedal, kar bi naju spravilo, gospod urednik, oba v zadrego. Da pride vse na dan, prav vse do zadnje glivice, za to je že skrbjeno brez moje malenkosti in mojega „spičastega peresa“. Toda dandanes stopa plesnoba tudi v javnost — ni čuda, dežja imamo že za nekaj let naprej — ter se tu korači, pardon! saj nema nog ter dela zgago. Ker sem te dni plesnobo, narodno namreč, ne razdrško, prav na drobno opazoval, mikroskopa pač ni treba, opazil sem v svoje veliko prese-

nik galerijo, naj bode mirna ker inace jo da sprazniti.)

Poslanec dr. Laginja prosi za besedo. Predsednik mu odvrne, da ne dovoljuje razprave o tem predmetu. Slednjic se mu vendar dovoli govoriti in poslanec dr. Laginja začne italijanski: Omenja zmešnjave gledè porabe jezika (Večina to odobrava ter si tolmači na svojo stran). Govornik nadaljuje: Gospoda, istina je, da smo na tej strani gledè številu članov v zboru v manjšini — no, ali ne smeste pozabiti, da mi zastopamo večino prebivalstva Istre. Uže radi tega imamo pravico govoriti v hrvaškem jeziku. Ta pravica nam je zajamčena v ustavnih zakonih. Za to menim, morala bi se poklicati v pomoč cesarska vlada, ali tega nečem, kajti prepričan sem, da bi uže davno bilo drugače ako bi ona tako hotela. Žalostno je, da se radi borbe za najsvetejša, vsem narodom priznana prava neprestano nahajamo v vednej razdraženosti tako, da nam ni mogoče razpravljati mirno druga prašanja v korist naše pokrajine. (Živio! na sedežih manjšine, senzacija v zboru.)

(Koj iz začetka opozori ga predsednik, da govori njemu in ne večini, galerija mu odobrava; nastane zopet prepir, dr. Volarić ugovarja glasno, a predsednik mu strastno odvrta, da tu nema nikdo govoriti, da je on gospodar in predsednik.)

Predsednik meni, da je razprava o tem končana; tu vstane poslanec Mandić in prosi za besedo.

Predsednik: Želite tudi Vi govoriti?

Mandić: da!

Predsednik: O interpelaciji?

Mandić: Se ve da.

Predsednik: O interpelaciji čest. Volarića?

Mandić: Ne, ampak o svojej. (Pri tem pokaže svojo interpelacijo dvignivši jo v zrak. Ta razgovor mej Mandićem in predsednikom je vzbudil v zbornici in na galeriji glasen smeh, ker je zadnji praševal italijanski, Mandić mu pa odgovarjal hrvaški.)

Predsednik: Torej izvolite.

Poslanec Mandić:

Visoki sabore!

Po §. 20 pravilnika ovoga visokoga sabora prijavio sam prije sjednice presvjetlomu gospodinu predsjedniku interpelaciju na visoku c. kr. vladu. G. predsjednik nehtjede moje interpelacije primiti, jer da je hrvaški sastavljena i bez talijanskoga prevoda.

Javljaću to visokomu saboru, molim da se uzme do znanja protuzakonito postupanje presvjetloga gospodina predsjednika, proti čemu ja ovim najsvetijem prosvjedujem.

Ljudi pred in med volitvami, bodi že v deželni ali državni zbor ali pa za tržaškega „konšelirja“. Narodna plesnoba dela zgago povsod, kjer le more. Vsako narodno podjetje, koje vleče le preveč na dolgo, ovira gotovo plesnoba. Plesnoba vnelje tudi mejsobne prepire, kojih je mnogo, mnogo preveč. Neki posebni element je tudi povsposujejo. Od teh omenjam le nekatere: 1. zrak, brez kojega ne more uspevati nobena stvar. Vlažen zrak je za to mnogo uplivnejši, ker plesnobi ugaja mokrota. Preoster zrak n. pr. pod Nanosu in na Nanosu ni nič, Bog ve kaj za njo, osobito ne o suhem vremenu, zima pa celo ne. 2. voda, koja je bila že v starem testamentu element; vinski plesnobi pa ne ugaja, kakor ne ugaja ljudem z vampi (strah žab) in rudečimi nosovi (strah zelenega volka). 3. vino, refošk je nekoliko bolji kot vremščina in istersko vino bolji kot vrhovec. Tudi kraški teran in brežanka nesta plesnobi napačna. Vedeti pa treba, da vino s peronospero okuženih trt in tudi trtnoušjih zjedi plesnobi ne ugaja. 4. žganje, pa ne „petoš“ in tudi ne „janeževce“ ali celo „fuzel“.

Preservativna sredstva proti plesnobi ali sredstva, kakoršna jej ne ugajajo so: 1. slovenska govornica, slovenska pesem kakor tudi slavstvo sploh. 2. ruska himna,

(Živio! na klopih manjšine, na galeriji pa žvižganje in ropotanje z nogami.)

Na to se preide na dnevni red.

Poročevalec dr. Venier poroča o sklepnem računu zemljiške odveze.

Poslanec Babuder spregovori da hoče reči krko o tem važnem predmetu (dr. Laginja: tu ne treba); tolmači kako je začela zemljiška odveza, njene zaostatke, kako se je manjšina upirala proti dežel-nemu odboru; hvali upravo ezonera kot točno in dobro. Prašanje o odvezi mu je odijozno ker gre za denar, katerega dolžniki morajo plačati. Upa, da se prašanje kmalu reši.

Dr. Laginja utemeljuje svoj predlog ter govori v prilog davkoplačevalcev. Predsednik ga opozori, naj govori njemu in da se mu zdi, da ne govori o predmetu. Laginja mu odvrne, da se drži predmeta ali da bode molčal, ako g. predsednik to želi. Predsednik se opravičuje rekoč, naj nadaljuje, ker on rad posluša njegova jasna in temeljita tolmačenja.)

Poslanec Babuder odvrta Laginji rekoč, da so poslanci manjšine gledè zemljiške odveze črnogledi. Zaostatkov v ezoneru je do pol milijona ter se nadeja, da se vse to poravnava.

Dr. Gambini ugovarja Laginji, da se njegov predlog ne bode izvedel. Dr. Laginja prosi za besedo a predsednik mu odvrta, da je razprava končana ker je zadnji govoril ud dež. odbora, dr. Gambini. Zadnji opozoruje, da obravnava ni še zvršena in dr. Laginja spregovori italijanski ter zavrača Babuderja na podlagi dokazov, da ni uspeh zaklada zemljiške odveze tako sijajen.

Govorita proti dr. Gambini in Venier, slednjic se obračun sprejme.

Dr. Bubba poroča o računu deželnega zaklada za l. 1888, koji se tudi sprejme brez ugovora.

Dr. Costantini poroča v imenu verifikacijskega odseka o utoku g. Bl. Košare in drugov proti izvolitvi v zunanjih občinah polit. okraja Pulj. Na to se odobri izvolitev Wassermana in Doblanovich-a.

Dr. Laginja izjavlja, da manjšina ne bode glasovala proti izvolitvi ker se je osvedočila, da je postopanje c. kr. vlade bolj liberalno tolmačeč zakon po duhu, ne po mrtvem slovu in nadejajoč, se, da bode to tolmačenje dobro in prav uporabljeno koristilo tudi manjšini.

Dalje se upira predlogu dr. Defranceschi-a, da se za vsakega poslanca glasuje posebej kakor se je postopalo l. 1883 ko so zavrgli pok. Križanca, da jim je bilo možno zavreči izvolitev Spinčića.

posebno če je pevci še ne znajo, kakor je bilo do zdaj v navadi in bo tudi od slej. 3. tudi druge himne: črnogorska, srbaka, bulgarska, češka i. t. d. razven: „Die Wacht am Rhein“, „Heil Dir in Siegeskranz“ in Garibaldijska himna. 4. slovenski časopisi, osobito: „Brus“, „Narod“, „Edinost“, Nova „Soča“ s častno izjemo „Rimski katolik“, Stara „Soča“ in še nekaj drugih.

Mnogo smo tudi sami krivi, da se ta nesnaga mej nami plodi in uspeva. Da se plesnjive reči osnaži in očisti, najboljšje sredstvo je brezova metla in to sredstvo bi jaz nasvetoval kot „universal rimedium“ zoper vsakeršno plesnobo. Vem, da bo po tem le pisanji marsikdo vihal nos, rekoč: „To je pa vendar preveč radikalno“. Vsem takim strašljivcem svetujem v desert pregovor: Kakoršen hloč, taka zagvozda.

Res, da sem končal s čudnim zaključkom, a pomniti treba, da je dandanes svet sploh čuden, in kosmač ne vidi nikdar v zrcalu golobradea, kakor tudi radikalec konservativca ne.

Vse one, koje sem v svojih „slikah“ razžalil, pozivljam, da se javno opravičijo, kakor tudi, če sem kje kaj pozabil, prosim da se mi nemudoma javi, da izdam še eventualno potrebne „dodatke“. C.

Predsednik ugovarja pozivajoč se na prakso zbora (?) Večina glasuje za predlog.

Zatem je predsednik dal na glasovanje, prej izvolitev Wassermana in na to Doblanovich-a. Ista se odobri.

Dr. Cleva poroča o prošnji občinarjev iz Ustrin na otoku Cresu, da se jih loči od občine Cres ter pridruži občini Osor. Poročevalec predlaga, da se jim prošnja usliši. Poslanec Volarić govoreč hrvaški izjavlja, da predlogu ni protiven kajti to zahteva interes občinarjev ter izrazi željo, da se ustanovi samostojna občina, koja bi se lažje upravljala. Koncem govora priporoča deželnemu odboru, da bi osnoval načrt po katerem bi se izvršilo splošno deljenje občin. Pri tem bi se moralo postopati po stalni osnovi, ne pa kakor deželnozborska večina sedaj počenja t. j. da delé in kosajo tamkaj, kjer se nadejajo lastnih koristi; čestokrat celo v škodo istih občinarjev.

(Ko je začel govoriti dr. Volarić nastane na galeriji silovit ropot; mnogi so zapuščali galerijo ropotajoč z nogami kakor besni; predsednik maha z roko, kakor bi hotel s tem koga pomiriti; dr. Laginja: galerija odobrava! Mandić: dajte za stelju slame.)

Poročevalec se ravna koncem govora kakor bi nikdo predlogu ne bil ugovarjal. Predsednik pročita še enkrat predlog ter ga izroči deželnemu odboru v uvaženje.

Osma seja bila je večeraj. —

Politični pregled.

Notranje dežele.

Adresna komisija češkega deželnega zbora je sklenila preiti prek mladočeške adrese na dnevni red. Mladočeški listi so valed tega silno razburjeni in trde, da so se s tem Staročehi sami obsodili in politično umorili. No staročesko-fevdalna večina ne stopi kar jednostavno na dnevni red, ampak stori to z jako važno motivacijo. V tej motivaciji deželnozborske večine je pa vse, kar so Mladočehi spravili v adreso. Staročehi se v motivaciji, s katero prehajajo na dnevni red zbrali vse svoje težnje in želje, povdarjajo, da treba vrniti Českemu narodu zgodovinsko državno pravo, sklicujejo se na vse patente, diplome in prestolne govore, s katerimi je bilo to pravo na najvišjem mestu zopet priznано. Z eno besedo, motivacijo staročeska se ne razlikuje v ničem od mladočeške adrese ter nam priča, da v resnici ni v tem pogledu nikake razlike mej obema strankama. Tudi nemški listi povdarjajo to, ter so silno zlovoljni, da se je Rieger tako izkopal iz zadrege, v katero so ga spravili Mladočehi ter si ohranil zaupanje naroda. Adresna debata v češkem deželnem zboru bode jako živahna in v velikem stilu ter bode imela namen, da denico v državnem zboru okrepi.

Iz Štajerskega došle ste nam dve veseli vesti. Slovenski poslanec dr. Radey predlagal je, naj bi se v deželni odbor sprejel tudi en Slovenec. Ta zahteva slovenskih poslancev je pač opravičena, ako pomislimo, da živi na južnem Štajerskem 300 tisoč Slovencev na severnem Štajerskem pa 400 tisoč Nemcev. To ogromno število slovenskega prebivalstva ima pa samo 8 zastopnikov v deželnem zboru, v deželnem odboru pa nobenega. Ni čudo torej, da nasilni Nemci kar smeje se, stopajo na dnevni red čez vse zahteve slovenske, in da se deželnemu odboru niti ne sanja o pravih potrebah slovenskega Štajerja. Ako bi deželni odbor včasih tudi res hotel v kakem obziru pomagati slovenskim občinam in okrajem, tega ne more storiti, ker nema nikoga, ki bi ga o teh potrebah poučil ter mu je pokazal. Predlog našega poslanca je bil s pomočjo klerikalcev sprejet ter izročen odseku v proučavanje. Liberalni listi so se ve da strastno napali

klerikalce, da naše težnje podpirajo. Iz vsega tega je pač jasno, da ne bodo uživali štajerski Slovenci pred pravice, dokler se ne održejo od nemškega Štajerskega ter se združijo z ostalimi Slovenci v eno samo avtonomno celoto. Dokler tega Slovenci ne dosežemo, ne bomo drugim avstrijskim narodnostim ravnopravni. Za to se moramo v prvi vrsti bojevati. Druga vesela vest iz Gradca je ta, da pojde prihodnje leto deželnega nadsodišča predsednik g. Waser znani sovražnik Slovanov v „zasluženi pokoj“. Naslednik mu bode dvorni svetnik pl. Schmeidel, sicer oduren a pravičen mož. To bi bila pridobitev za nas, ako se izpolni.

„Nemško narodna zveza“, ki je štela komaj šest nemških poslancev v državnem zboru je razpala. Izstopili so iz te zveze poslanci Türk, Fürnkranz in Vergani, ostali trije pa ne morejo več igrati ulogo „zveze“.

8. t. m. bode biskupska konferenca na Dunaju. Kakor poročajo iz klerikalnih krogov, bode se konferenca bavila s šolskim vprašanjem ter izrekla željo, da če tudi je odstopil knez Liechtestein, naj se vse duhovstvo zavzame za to, da si pribori konfesionalno šolo.

V finančnem odseku ogrskega državnega zbora bila je 2. t. m. jako burna razprava. Opozicionalec Eötvös je vprašal honvedskega ministra Fejervaryja, kedaj pride honvedski zakon, s katerim je komisija uže davno gotova, v državnem zboru na dnevni red. Minister mu je na to odgovoril, da ako hoče opozicija hujskati, potem kmalo, ako pa hoče resno razpravljati potem pozneje. Na to je opozicionalec Horanski kaj ostro napadel vladu in zvlasti ministra predsednika Tisza. Očital je vladni stranki, da jej nedostaje resnosti, kar je najbolj dokazalo v rapravi o novem vojnem zakonu. Tisza je na to kratko odvrnil, da ne odgovarja na osebne napade, da pa honvedski zakon pride koj po proračunski razpravi na dnevni red.

Vnanje dežele.

Ruska vlada je, kakor poročajo madjarski listi, zaprosila avstrijsko naj dovoli nekaterim višjim ruskim častnikom ogledati si ogerske železnice. Temu je neki naša vlada privolila, češ da tega ne more odrediti prijateljskemu sosedu. Vso stvar so si pa Madjari brčkone popolnoma izmislili, da smejo zopet enkrat s kričedimi barvami slikati ruski strah na steno. „Nord“ odgovarja na vprašanje dunajske „Nove Preše“ ali je trojna zveza za to sklenjena, da pomaga Nemčiji približati se Rusiji, z drugim vprašanjem: Jeli zveza miru za to, da javna evropska prava, katera nemški prestolni govor priznava, nekim avstroogerskim interesom na ljubo z nogami tepta? — Ruski prestolonaslednik, ki je bil na svatovanji grškega prestolonaslednika ostane v Atenah še nekoliko časa. Povrne se še le po odhodu nemškega cesarja iz Carigrada domov. Potoma se ruski carjevič vstavi v turške prestolnici ter pojde v pohode k sultanu. Ruski listi jako mirno sodijo o potovanju nemškega cesarja, ter mu pripisujejo le majhen, neznamen političen pomen.

V srbski skupštini je interpeliral liberalce Sretković zakaj je vlada izgnala dopisnika angleških listov „Standard“ in „Daily News“. Minister Taušanović je odgovoril, da je prvi to zaslužil, ker je pošiljal o najvišjih osebah izmisljene senzacionalne vesti svojem listu, proti družemu ima vlada pa tudi dovolj gradiva zbranega, ki opravičuje ta njen korak. Položaj ministra poljedelstva Popovića je omajan in brčkone, bode moral odstopiti.

Koburžan se je naposled po dolgem premišljevanji, obotavljanji in omahovanji vrnil zopet v Sofijo. Govorilo se je, da se nikdar več ne povrne na Bolgarsko. Vsi njegovi sorodniki in tudi njegov stric grof Pariški mu je svetoval, naj ostane doma ter se odreče bolgarskemu prestolu. No kneza je naposled zopet premagal vladarski blesk, vrnil se je zopet v

bolgarsko prestolnico iz katere ponese morda v kratkem zanimive spomine na kratko kneževanje.

Nemški cesar je v Carjem gradu, kamor ga je gnala njegova nepremagljiva želja potovanja. Nemški listi sicer mnogo pišejo o političnem pomenu te poti. Nemška diplomacija si bode morda res prizadevala pridobiti si vpliv na sultanovem dvoru, v to svrhu delajo Nemci že dolgo. Tudi v vojski si skušajo pridobiti važno mesto, o tem nam pričajo paše — Nemci, no vse to je bežno in netrajno. Turčija, evropska in azijska stoji pod ruskim vplivom, katerega se ne bode mogla nikdar otresti. Rusija obdaja Turčijo od vseh strani ter vpliva kulturno in materialno na njene narode, zato je pač nemogoče, da bi jo katera koli država izpodrinila iz tega položaja in zato ruska diplomacija lahko mirno gleda in trezno sodi pohod nemškega cesarja na sultanovem dvoru.

Francosko ministerstvo je sklenilo da ostane na svojem mestu, ter da se skupno predstavi zbornici. V to svrhu je delal predsednik republike Carnot in ministerski predsednik Tirard. Saj se ni še zgodilo, da bi ministerstvo katerega stranka je v volitvah zmagala, odstopilo. Ako bode treba premen v kabinetu, izvrše se lahko pozneje.

Domače vesti.

Presvita cesarica prišla je dne 1. t. m. v Miramar in z Njo nadvojvodinja Marija Valerija in nadvojvoda Franjo Salvator. V petek sta obiskala nadvojvoda stolno cerkev sv. Justa. V soboto predpoludne bral je v gradske kapelici mgn. Legat tiho sv. mašo katere se je udeležila presv. cesarica in oba nadvojvoda. Na to so se vkrcali na jahto „Miramar“ ter odpuli v Pulj od koder so šli v Reko. Nj. Velič. cesarica prišla je v ponedeljek zjutraj nazaj v Miramar ter istega dne nastopila potovanje v Karf.

Imenovanje. G. Karol Pokorny, kojemu je bilo nedavno začasno poverjeno ravnateljstvo tukajšnje c. kr. pošte, imenovan je stalnim poštним ravnateljem. Mi smo tega imenovanja veseli kajti rečeni gospod je prvi poštni ravnatelj v Trstu, koji sprejema in rešuje slovenske pritožbe in uloge v slovenščini. — Kar se pa zunanjih znakov poštних uradov tiče, on se ravna po primeru vseh c. kr. uradov in mu zato ni zameriti, ako se tudi njemu zdi nepotrebno oglašati tržaškim Slovanom, katerih je 40 tisoč, kje je kak c. kr. poštni urad.

Predsedništvo političnega društva „Edinost“ vabi vse odbornike na odborovo sejo, koja bode v nedeljo dne 11. t. m. ob 10. uri predp. v prostorih delalskega podpornega društva (Via Molin Piccolo št. 1).

Volilni shod za II. okraj v okolici bode prihodnjo nedeljo popoldne v gostilni pri Loveu. Vabijo se volilci tega okraja, da se množestveno udeležé tega zborovanja.

Volilni odbor za VI. okraj imel je dne 4. t. m. sejo, katerej je predsedoval g. Vekoslav Gorjup. Kakor se nam od tam poroča, sklenilo se v tej seji soglasno postaviti kandidatom v VI. okraju moža, ki je vreden vsakega zaupanja, čigar ime naznanimo našim bralcem ob svojem času.

Duhovske vesti. G. Liberat Sloković duh. pomočnik v Paznu premeščen je na kuracijo v Salvore. — V osrednje semenišče v Gorico je sprejetih v prvi tečaj za tržaško-kopersko škofijo 26 bogoslovcev, kojih deset bode moralo stanovati izven semenišča radi pomanjkanja prostora. — Umrli je č. g. Klement Skubla župnik v Miljah.

Zapovednik III. kôra v Gradcu fzm. W. vojv. Württemberg prišel je v ponedeljek v Trst ogledat si tukajšnjo vojaško posadko. Inspiciranje po vsej Primorskej bode trajalo kake štiri dni.

Volitve v mestni zbor. Pri večerajšnjih volitvah IV. mestne skupine zmagalo je dvanajst kandidatov društva „Progresso“ namreč gg: Combi, Tolusso, Boccardi, dr. Bazzoni, Zanzola, Rascovich, dr. Vidacovich, dr. Pervanoglu, dr. D'Angeli, Liebmman, dr. Luzzatto, dr. Venezian.

Spomin mrtvih. Kakor je navada vsako leto, romalo je tudi letos na tišoe ljudi na mirodvor k sv. Ani obiskat grobove dražih ranjeih. Od sobote do ponedeljka mrgolelo je ljudi po ozkej cesti vodeči na pokopališča. Vsakdo izmed nas ima na pokopališču drago gomilo; vsakega veže spomin na pokojnega očeta, mater, brata, sestro, sina, hčer itd. Ni čuda, da vsi radi romamo na sveti kraj, da pomolimo na grobu pokojnika. Osobito naše slovensko ljudstvo drži mnogo do spomina umrlih in tožno je gledati pobožno ljudstvo klečeče na grobeh, s sklenjenimi rokami in solzami v očeh. Tožna prikazen navdaja nas s žalostjo, narava goleča se in zmirom bolj se rumeneča, listje ki pada od drevja — spominja nas na smrt in boljše življenje onkraj groba!

Razmere na Goriškem. Čudna sprememba izvršila se je v Gorici minoli teden. Neodločnost in „veljavnost“ hoteli sti pobiti narodno odločnost novega izdajatelja „Soče“. Mesto jedne same, dobili smo dve „Soči“ — Novo in staro. Nomen hic non est omen. Nova Soča je prav za prav zvesta nastopnica stare 19letne „Soče“, Dr. vitez Tonkli polastil se je stare „Soče“, da bi pod staro utemeljeno firmo zagovarjal sebe, svojo bodočnost in svoje ne več bliščeče ime. Sedemletni trud vrlega narodnega poslanca dr. Gregorčič-a, neutrudljivost in žrtve za narodno stvar, dobile so res nenadnano „plačilo“. „Nova Soča“ bode se borila po istem programu kakor dosedaj proti našim narodnim nasprotnikom ter hodila po poti, ki je dostojna in edino prava. Z prihodnjim letom izdaval se bode tudi list „L' Isonzo“ v laškem jeziku, kojega bodo naročniki „Nove Soče“ dobivali brezplačno. Po tem takem ostane „Nova Soča“ res zvesta naslednica stare radi česar je vsem starim naročnikom gorko priporočamo.

Lastniki prejšnje (prav za prav nove) „Soče“ izrekajo v uvodu, da neso mogli več odobravati poti, katero je bila zadnjikrat nastopila „Soča“, ker se neso mogli vjemati s pisavo njih lista, ker so se v njem obirale, sramotile in v blato gazile tudi osebe, katerim je slovenski narod (?) na Goriškem opetovano in zadnji krat pri letošnjih volitvah skazal svoje zaupanje (??). Lastniki so si preskrbeli za sodelovalce nove moči, ki se bodo potegovali za vero in narodnost slov. naroda na Goriškem (?). V izjavi novega uredništva nahajamo sledeč odstavek: „List, ki hoče pospeševati ljudsko srečo, ne sme služiti osebam in njih sebičnim težnjam! (Prah v oči! saj je ta list prav v to ustanovljen). List bode zagovarjal in branil naravne pravice slovenskega naroda, mej katerimi tudi jezik in narodnost. Z domačimi sosedi v deželi, z Italijani, bode list živel v miru in slogi... dajal bode namreč Italijanom levov del. Pred vsem bode pa pobijal: liberalizem!

Umnemu čitatelju ni težko razsoditi kako pot je prav za prav list krenil. Vél bode namreč v njem povsod in povsem nov duhomoren „goriški“ duh.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabral je g. Fr. Besednjak gold. 1.10

Plemeniti dar. Nek „neimenovani gospod“ je nakupil raznovrstnega močnega sukna ter je daroval podružnici sv. Cirila in Metoda na Greti z namenom, da se napravi obleka za ubožnejše otročiče, ki so upisani ter bodo obiskovali otroški vrt te podružnice v Rojanu. Dal Bog še mnogo enakih dobrotnikov imenovanej podružnici! Plemenit je pač čin podpirati nedolžne otročiče ter s tem skrbeti za njih vzgojo na krščanskej in narodnej podlagi! —

Predsedništvo imenovane podružnice se najtopleje zahvaljuje omenjenemu gospodu, neimenovanemu dobrotniku nežne dece.

Podružnica sv. Cirila in Metoda na Greti vidno napreduje. Te dni je pristopil zopet nov ustanovnik, in tudi novi letniki in podporniki vedno pristopajo. Odbor deluje izvrstno; otroški vrt te podružnice v Rojanu se odpré slovesno dne 19. t. m. — Otroci obiskavajoči imenovani vrt se udeležé letos, kakor čujemo — „božičnice“ skupno z otroci otroškega vrta in slovenskih razredov pri sv. Jakobu v Trstu.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti se je nabralo v krčmi „Pri Ferlugu“ 29. oktobra 83 kr. — V petek 1. t. m. pa v veselej družbi pri tajniku Adrije 1 gold. 53 kr. — O priliki obnega zbora pevskega društva „Zarja“ v Rojanu se je nabralo 6 gl. 12 kr. —

Pevskemu društvu „Zarja“ v Rojanu so darovali v nedeljo pri obnem zboru g. dr. Tr. — 1 gold. g. Kravos in Ipavec 60 kr. Srčna hvala. —

Pevci „delavskega podpornega društva“ v Trstu, se opominjajo, da bodo redne občene vaje pričele v petek dne 8. novembra, in da bodo redno vsaki torek in petek ob 9 uri na večer. Novi pevci se sprejemajo pri vsakej skušnji.

Lahonska kavka „Il Mattino“ spušča zopet svoje strupene pušice na okoličane. Mattinovemu člankarju so okoličani tako divji in odurni ljudje, da ni ga smradu, ki bi mogel odvrniti okoličana od njegove poti. Kakor znano, potegnil se je v za dnjem mestnem zboru naš poslanec g. Naberger za okoličane ter priporočal mestnej upravi, da prepusti mestne smeti in gnojokoličanom, da jih speljejo na svoje vinograde rajši nego se iste pomečejo v morje kakor dosedaj. No, Lahonu-Mattinu se zdi nedostojno, da se kaj enacega sproži v mestnej seji; o smradljivih stvarih v mestnej zbornici ne sme biti govora, sicer si morajo svetniki prinesiti s seboj znano vodo iz Kolonije! Mestna gospoda sicer ne more imeti pojma o poljedelstvu; čudimo se pa, da ga noče imeti tudi Mattinov članek, kojemu je tokla zibelka v kakej kmetskej koči obdani od gnojišč in smeti! Slovenskemu okoličanu bi morala enaka lačna gospoda prav za prav od daleč smrdeti.

Lahonska nesramnost prikazuje se sedaj, ko so volitve pred vratmi in deloma že izvršene, v vsej svojej luči. Ista nesramnost presega vse meje. Nikdar lahonske čenče toliko ne tekmujejo v zasramovanju naših voditeljev in svetinj kakor o priliki volitev. Opazujemo v tržaških časopisih dve poti, na videz različni v istini pa popolnoma si enaki. Na eni strani stojé zaščitniki pristnega lahonsstva, učitelji strasti in nestrpnosti „l' Indipendente“ in surovomokavžar „Il Piccolo“, glasilo tržaških bab in babnikov. Napihujeja se kakor žaba, ki je hotela biti enaka volu ter sikata svoj strup na naše voljake, naše vodje, naša društva, jezik in običaje. V te studne „časopise“ zlivajo svoj žolc osobito slovanski renegati ter ga bruhajo na mirno prebivalstvo. Enak ponesrečen proizvod je tudi nek dopis v glasilu podgan „Il Piccolo“ od dne 2. t. m. iz Rocola. Večje nesramnosti si človek ne more niti misliti nego je ona nakopičena v tej „zmesi“.

Vidno je, da je ta nesrečen proizvod izšel iz peresa slovanskega renegata, kakor menimo, sinu okoličanskega očeta iz četrtga okraja, vrednega „biriča“ magistratovega in zastopnika renegatstva. Mi se temu nikakor ne čudimo saj so nam vsakdanja priča drugi enaki pojavi, koje uganjajo nekateri okoličanski nesramneži, ki so magistratu prodali dušo in vest za borno službico na mestnem tlaku. Tiča se pozna po perju, tržaškega Lahona po njegovih nesramnih činih. Poturica je navadno slabši od Turka. Enak je tudi slovenski sin, ki se za bori goldinar ne sramuje prodajati lastno zavest in nečuvno sramotiti svojo

mater. Taki izmečki so enaki svinjam, ki jedó in še kaj drugega počenjajo v jednem in istem koritu. —

Sedaj pa k stvari. V imenovanej dopisnici nakopičenih je gorostanih laži kakor v vsacem poročilu iz okolice iz lahonskih rok.

Dober del okoličanov navdan je z panslavističnimi idejami; ljudje, tujei, ki nastojajo, da dovedejo ubozeга okoličana k zavednosti ter delujejo na vse krepilje v njegovo duševno in gmotno korist — ti ljudje, slovenski veljaki, so mu panslavistični agitatorji in oderuhi, kozje bračci in praščevi parklji, ki izposojajo denar za 15 ali 20% ter so okoličanom na tak način odnesli polja in hiše! Sledi izmišljena laž, da je „Sokol“, „certi fornai vestiti in rosso“ napravil izlet na Ketnaro, kjer je šel v cerkev itd. itd. Ali kdo bi sledil nesramnosti slov. renegata in njegovim neslanostim. Enako berilo se pač najboljšje podaje lahkovernim babam na Reni in lahonskemu občinstvu sploh. Z enakimi otrobami nasitujejo tržaški časopisi svoje lahonske bralce, ki jim ploskajo in je odobravajo. Mi jim enake duševne hrane iz srca dovoljujemo, saj si s tem dajejo patent duševnega uboštva. Znaki toli hvalisane lahonske kulture so pač vidni samo v nesramnosti, sumničenju in gorostasnih lažeh! — Ali ne samo omenjena časopisa nasladujeta svoje potrpežljivo čitateljstvo s sličnimi neslanostmi, ampak tudi resna konservativna lista „Mattino“ in „Cittadino“ nista dosti za prednjima in čestokrat pobere za njimi tudi tržaška „tetka“ svoja kopita. Prosit.

„Ljubljanski Zvon“. Vsebinska 11. zvezka prinaša: — Jos. Ant. Klemenčič: Kresna noč. — Lj.: Na grobu nade 7, 8, 9. — Dr. Ivan Tavčar: Grajski pisár. Zgodovinska podoba. — Jos. Cimperman: Satura 9, 10. — Clausus: Koprnjenje. — Josip Starč: Pisma iz Zagreba XX. — Dr. M. Murko: V provinciji na Ruskem. Potopis. — Janko Kersnik: „Rošlin in Vrjanko“. Povest. — Književna poročila: — Listek.

Novi krajcarji. Finančno ministerstvo je baje odredilo kovanje 30 milijonov novih krajcarjev. Delo se ima izvršiti do konca marca prihodnjega leta, novi krajcarji prišli bodo pak v promet že ob novem letu. Stare krajcarje prekovali bodo v nove. Isto tako nameravajo izdati nove, bolj priročne četrtake.

Štrašna nesreča. V ponedeljek zjutraj vozil je 34letni D. Kolavin iz Vidma voz naložen s sladkorjem, na katerem je sam sedel. Nakrat je telebnil na tla in glava šla mu je pod kolesa težko obloženega voza. Čeprav so se konji nemudoma ustavili, nesrečnež ostal je koj mrtev kajti kolo mu je strlo vrat. Prenesli so ga v mrtvašnico k sv. Justu.

Nesreča. 15letni mizarski pomočnik J. Višnjovec telebil je iz prvega nastropja v hiši c. kr. pomorskega oblastva tako nesrečno, da ni mogel več vstati. Ponesrečenca so prenesli v bolnico.

Poskus samomora. 22letni Ivan Štrekelj vkrcan na ladiji „Novara“ ustrelil se je večeraj zjutraj s samokresom v levo stran svojih prs. Krogla mu je prevrtala prsa ter izšla ne desnej strani obtičavši v zidu. Nesrečneža so prenesli v vojaško bolnico.

„Avstrija 1889“. Dobili smo umetno izdelano sliko predstavljajočo skupino podob, Nj. Veličanstva cesarja, c. kr. ministrov, deželnih glavarjev in predsednikov, deželnih maršalov in deželnih glavarjev Cislitavije. Podoba je praktična in podučljiva ter je izšla v nemški, češki, poljski, slovenski, hrvatski in italijanski izdaji ter stane 8 gold. av. v. Izdala jo je založba Gavro Grünhut-a na Dunaju I — Singerstrasse št. 8. — Primerna je za šole, pisarne in javne lokale.

Slovanski natečaj. Izvestno je petrogradski slovanski odbor o priliki tišoeletnice po smrti sv. „Metoda moravskega nadškofa, v spomin slovanskih blagovestnikov razpisal natečaj namreč, jedno darilo

1500 rubljev in jedno od 500 rubljev kot nagrado za najboljša spisa, koja morata obravnavati sledeće predmete: zgodovinsko razpravo o početku in razvijanju slovenskih literarnih jezikov pri starih Grkih, Rimcih in pri novodobnih romanskih in germanskih narodih; razpravo o usodi cerkveno-slovanskega jezika pri raznih slovanskih narodih do najnovejša dobe; preiskave o razširjanju češkoslovanskega jezika mej Slovaki, poljščine mej Poljci v zapadne Rusiji, pri Maloruskih in Belorusih, slednjič srbščine — pri Hrvatih. Preiskave — po možnosti od dobe Petra Velicega ali Lomonosova do današnjih časov — o uspehih ruščine pri Bolgarcih, Srbih, Hrvatih, Slovincih, na Češkem, v lužiških Srbih in Poljcih; v kronološkem redu in po določenem sistemu sestavljena razprava različnih nazorov raznih slov. pisateljev od dobe Križaničeve do naših časov gledé prašanja vzajemne literarne zveze, skupnega diplomatičnega glasila in slovanske književne edinosti. Opirajoč se na izid prejšnjih preiskovanj in na zgodovinske analogije starih in novih dežel in narodov, obravnavati in odgovoriti mora pisec na sledeća prašanja: Je li književno jedinstvo slovanskih narodov mogoče in neobhodno potrebno? Termin za odposlateg tekmovalnih spisov se je podaljšal do 23. maja prih. leta. Spisi se lahko napišejo v ruščini ali v kakem drugem slovanskem jeziku ali v kakem jeziku zapadne Evrope.

Glavni dobiček pariške svetovne razstave je zadel nek tiskar imenom Frausens oče šestih otrok. Dne 1. decembra bode srečni oče prejel 485.000 frankov.

Listnica upravnštva.

Gospod S. M. Dolenjavas. Veselilo bi nas imeti mnogo takih naročnikov kakor ste Vi, a premnogi „slovoljno“ zabijo, in jih opominjanje v listu, ne poslani beli in rudeči listki ne ganejo. Morda bi jim črni listki koristili, a te prepuščamo nekemu za oni čas ko bodo i za ta greh odgovor dajali. — Na zdar!

Gospod J. V. Robič. Plačano do 1. aprila 1890. — Bog Vas živi!

Dunajska borza

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	gld. 85 60
— v srebru	—	—	86
Zlata renta	—	—	109 45
5% avstrijska renta	—	—	105 01
Delnice narodne banke	—	—	925.—
Kreditne delnice	—	—	314 50
London 10 lir sterlin	—	—	118 80
Francoski napoleonori	—	—	9 44 1/2
C. kr. cekini	—	—	5 66
Nemške marke	—	—	58 25 1/2

Poslano. *)

Podpisana preklicuje s tem, svoje poslano v 87 št. „Edinosti“, ker se je prepričala, da v onem poslanem ni resnice povedala.

Lokva 3. novembra 1889.

Marija Lukovec.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava veljava.

ILUSTROVAN NARODNI KOLEDAR za leto 1890.

Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in v bukvarnah J. Giontini-jevi in M. Gerber-jevi v Ljubljani. Naroča se pa lahko v vseh bukvarnah. V Trstu dobiva se v „Tiskarni Dolenc“ in „Tržaskem podpornem in bralnem društvu“.

Cena 45 kr., po pošti 50 kr.

Vsebinska: Popoln koledar, kateremu so pridružena tudi slovanska imena, in cerkveni koledar. Nadalje: Genealogija cesarske hiše. Sedanjí vladarji evropski. Vojvodinjo Kranjsko: Vsi deželni zastopi, deželni odborniki, deželni poslanci, mestni odborniki, načelniki uradov, c. kr. notariji, advokati itd. Splošne določbe c. kr. pošte. Brzojavni cenik. Lestvica za pristojbine kolekov. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del: Naši zaslužni možje. Božja pota Slovencev. V noči Rusalk. Ogled po svetu: Dogodki v Srbiji. Razstava v Parizu. Boulanger. Orijentalna železnica. Smešnice. — Naznaila. 5—5

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Št. 4428/89

Razglas.

Na slovanskem oddelku deželne kmetijske šole se začne novo šolsko leto dne 20. novembra t. l. Izpraznjenih je 6 št. pendijev, pet po 100 in eden po 50 gold. na leto.

Podučni tečaj traja dve leti.

Kot gojenci se sprejmo mladeniči, kateri a) so dosegli 15. leto, b) znajo brati in pisati, kar se dokaže pri sprejemnem izpitu, c) so zdravi in krepke postave ter izkazujejo dobro нравno vedenje.

Gojenci se udeležujejo vseh del na kmetiji in v drugem letu se morajo vaditi tudi v oskrbnih opravilih.

Ročna dela na kmetiji se oškodujejo z nagrado v denarju, katere se odmeri s posebnim ozirom na vrednost storjenega dela.

Gojenci dobe v zavodu stanovanje brezplačno, hrano pa za zmerno plačilo, koje se študentom odbije od študentskega.

Prošnje za sprejem oziroma za podelitev študentskega, predvidene s potrebnimi spričevali, naj se izročijo vodstvu najkasneje do 10. novembra t. l.

Deželni odbor goriški.

Deželni glavar: Coronini.

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosti!

Visokočastiti duhovščini

priloga se v ljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejša oblike, kot

monstranc, kelihov,

svetilnic in svečnikov

td. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt

Teodor Slabanja,

15 24 srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17

Stare reči popravim, ter jih v ognji pozlatim in posebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovole poslati iste nefrankovane. 24—21

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosti!

TRZASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 noč. do vsakega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9—12 ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10—12 ure dop. Obresti na knjižice.

Plačuje vsak dan od 9—12 ure popoldne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld. mora se odpovaliti 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dni prej

Eskomptuje menjice domicilirane na tržaskem trgu po 4%

Posojuje na državne papirje avstro-ogrske do 1000 gld. po 5% višje zneske od 1000 do 10000 gld. v tekočem računu po 4 1/2%

Večje svote po dogovoru. Daje denar proti vključenju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru. TRST, 1. aprila 1889. 21—24

Osem svetinj. Najboljše ročne harmonike

se 1., 2. in 3. vrstami tipk, orkester-harmonik z jeklenimi glasilni in usnjatim mehonom, lastnega izdelka, kakor tudi glasbila vseh vrst: vijoline, citre, piščale, klarinete, trompete, lajne, orglice z okretalom, ustne harmonike, okarine, lajnice, arstone, orglice za ptice, albumi z godbo, kozarci za pivo in vino, neceserje za dame z glasbilo itd. v trnovici harmonik 20—9

Ivana N. Trimmel-a
na Dunaji, VII., Kaiserstrasse 74.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Občinski tajniki

in druge osebe razumne, katere prihajajo mnogo v dotiko z občinstvom, spretno in zanesljivo naj pošljejo svoja prašanja radi izdatnega zasluzka, ki vedno naračča ter traja več let, na „G. A. G. 1867“ Graz, postlagernd. 10—10

Brnsko sukno

za elegantno
jesensko ali zimsko obleko

v odrezkih po m. 310, to je 4 dunajske vatijske vsak kupon za

gld. 4 30 iz fine
gld. 7 75 iz fine
gld. 10 50 iz fine
gld. 12 40 iz fine

pristine ovčje volne

kakor tudi sukno za površnje suknje, češljano sukno, p-piteno z a. il., zimsko valjano sukno, sukno za lince, tkanine iz niti, katere se daje prati, črna in najnovejša črna sukna za salone oblike itd. itd. pošilja proti povzetju iznosa rečna in a. lidna, jako dobro pos. ana

tovarniška zaloga sukna

SIEGEL-IMHOF
v Brnu Brunn.

Izjava! Vsak kupon je dolg 310 m. in širok 136 cm., torej zadostuje popolnoma za kompletno obleko za gospode.

Tudi se daje kolikor metrov se želi. Jamči se, da se odpolije natančno e bl. go po izbranih vzorcih.

Uzenci zastoj in franko. 12—20

Slavnemu občinstvu

uljudno naznanjam, da sem odprl v ulici S. Spiridione št. 2, in S. Nicolò. novo pivarno

„Alt Pilsenetz“

v katerej se toči izvrstna piva od Pilsenetz, najboljša vina in pripravljene izvrstnih jedil. Sl. občinstvu se tedaj najkorkejšje priporoča

8—3 Spoštovanjem

FR. DANIEK.

Assicurazioni generali.

V Trstu

(društvo, ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje stekla — zavarovanje proti toči — zavarovanje po morju in po kopnem odposlatega blaga in zavarovanje na življenje

Društva na glavnica in rezerva

dne 31. decembra 1887. f. 36,120.176 58

Premije za poterjati v naslednjih letih f. 22,766 106 95

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1887. f. 105,482.651 33

Plačana povračila:

a) v letu 1887 f. 10,099.647 —

b) od začatka društva do 31. decembra 1887. f. 207,379.802 20

Letni računi, izkaz d. o. d. plačanih od-

edovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sklopi vsa natančnoja pojasnila se dobé v Trstu skroblu društva: Via della Stazione v lastne hiši.

11—12

Čase nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisanimi strojevi providjenu, JEDINU SLAVENSKU

TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavjete s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cjenike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzo i točnom podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (skladištu) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj sljedeće knjige:

Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečaje ljudskih sol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nvč. sada 40 tvrdo vezana . . . n. 40
Sodnijski obrasci sastavljeni B. Trnovcem . . . n. 20
Vilim Tel, prevod Cegnara . . . n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana . . . n. 30
Filip prevod Križmana . . . n. 30
Antigona prevod Križmana . . . n. 30
Trst in okolica od Sile . . . n. 30
Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin . . . n. 30
Istra pjesma A. K. . . n. 30

Ove su knjige „jako prikladne“ za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo. Kod naručivanja tiskarnica i drugog, molimo naznačiti točno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogom „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogom vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld. in na 1/4 strani 5 gld. Pri većih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstejn & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski društvi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 5.

Z 1. 1889. nastopil je „KMETOVALEC“ VI. letnik. „KMETOVALEC“ je edin večji gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V 1. 1888. prinesel je „KMETOVALEC“ na 212 stranah velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedel-skih, živinarskih, vinarskih in gozdarskih člankov, nad 135 splošno zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katere so stavili naročniki uredništva, blizu 175 gospodarskih novic itd. To berilo razjasnjevalo je 50 podob. „VRTNAR“ je poseben vrtnarski strokovni list, katerega dobivajo naročniki „KMETOVALLCA“ zastoj. „VRTNAR“ je prinesel 1. 1888. na 96 stranah velike osmerke 85 večih in 78 manjših sadjarskih in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob. — Berilo v „KMETOVALLCU“ in „VRTNARJU“ je dandanes za naprednega kmetovalca tako važno, da ne sme biti slovanskega gospodarja brez teh koristnih listov. — „KMETOVALEC“ s prilogom „VRTNAR“ stoji na leto 2 gld., učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVALLCA“ zastoj. Naročila sprejema c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izšlo številke 12—12

Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota.

Tiskarna Dolenc v Trstu